HØJBY nyt

Lokalnyheder for Højby-Lindvedområdet

Indlæg i Højby Nyt 2022 Nr. 1

REMA-Ruinen

Af:: Søren Rasmussen

Så er den væk – Rema-ruinen, til stor glæde for mange og stor beklagelse for få!

Den lokale presse har omtalt problematikken vedrørende vedligeholdelse/nedrivning, så den har vist ikke flere bemærkninger nødig.

Men hvor stammer bygningen fra, og hvorfor blev den placeret der?

For at forklare husets tilblivelse må vi se nogle hundrede år tilbage på landsbyen Højby. I 17oo-tallet var landsbyen en "streg" i landskabet løbende fra øst mod vest. Dette hjulspor kaldtes naturligvis "Bygaden". Iflg. Jydske Lov skulle samtlige landsbyer have tilgang fra alle 4 verdenhjørner, og således også Højby, så der var også adgang nord/syd og sporet krydsede Byvejen ved kroen. Det var dog den øst/vestlige linje, som var bebygget med samtlige gårde i byen.

Der blev i 1700-tallet vedtaget en lang række politiske landbrugsmæssige beslutninger – de såkaldte landsbrugsreformer, som indebar, at der blev reguleret på ejendommenes jordtillæggende. Jorden blev fordelt med en mere praktisk tilknytning i forhold til gårdens placering. Det kunne lade sig gøre at ændre på den indbyrdes fordeling, da Hollufgård ejede Højby sogn fra 1708 og gårdene var udfæstet.

Dette betød, at 1793 blev Højby sogn udskiftet (alle gårde blev tildelt den samme bonitet – jordværdienhed- i en såkaldt stjerneudskiftning). Hver gård fik jordtilliggende skåret som ud af en lagkage, med ejendommens placering som spids og jordtillæggende væk fra byens kerne. Samtidig tildeles matrikelnumre tilhørende den enkelte gård. Du kan derfor se

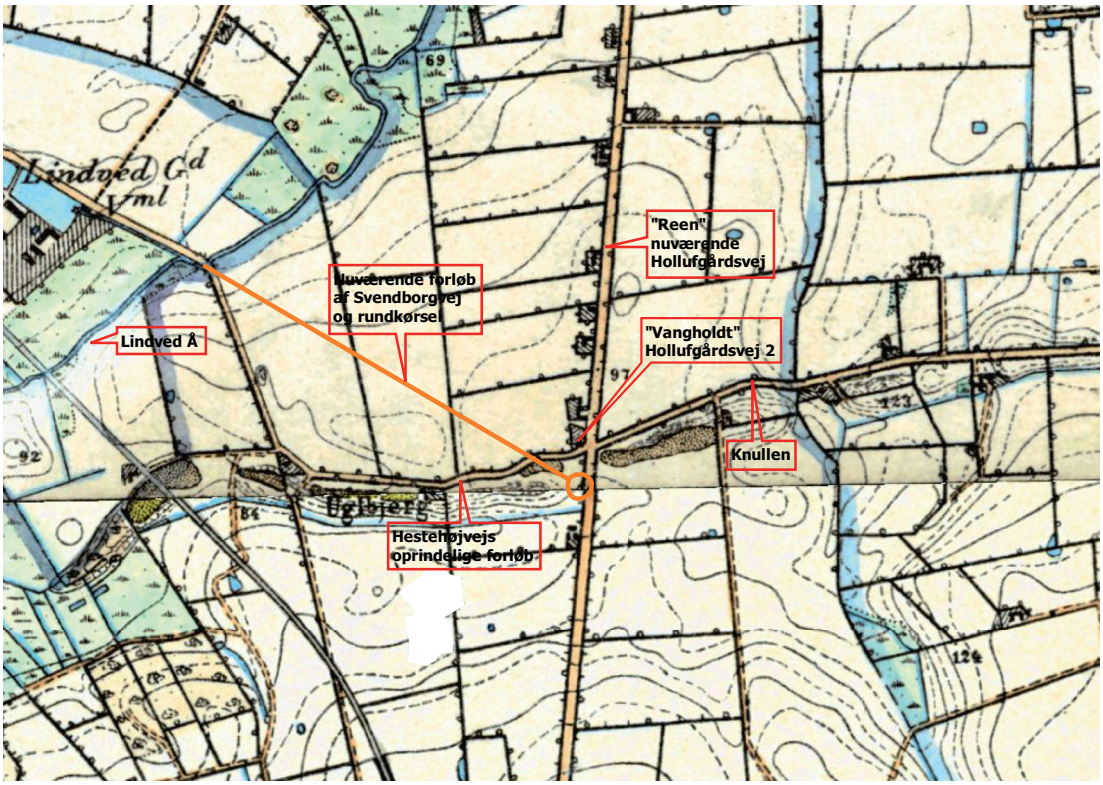

Udsnit af "høje Målebordsblade 1842-1899" af omgivelserne til "Vangholdt". Læg mærke til at Svendborgvej, som vi kender den i dag ikke eksisterede, vejen til Lindvedgård og Hjallese gik langs Uglebjerget, den forreste del af nuværende Hestehøjvej.

på dit matrikelnummer i dag, hvorfra din ejendom er udstykket!
Efter Napoleons-krigene, hvor Danmark var på den tabende side og derfor blandt andet måtte afgive hele Norge til Sverige, blev der smalhals i landet – hvilket gik ud over adlens formue, og den fik lov til at frasælge gårde og jord for at rette op på økonomien. 17.maj 1803 blev Østergård som den første Højbygård frikøbt af fæster Knud Hansen, som dermed blev den første selvejer i byen, og i løbet af de følgende år blev de fleste Højbygårde ligeledes frikøbt.

Siden 1664 har der eksisteret en gård på nuværende adresse Højbyvej 40. Adressen er i dag kendt som "Højby Kiosk". Bygningen som står i dag blev opført 1910 efter den oprindelige gård var revet ned – og nu kommer vi til det historien drejer sig om: REMA-HUSET.

I starten af 1800-tallet var gården beliggende Højbyvej 40 kendt som "den nedlagte gård", da jorden 21.sept. 1811 udstykkedes til husmandsbrug på langs ad "Reen" (rækken), som sporet fra Højby – Hollufgård- Killerup- Frederiksbroen til købstaden Odense blev kaldt, det er den nuværende Hollufgårdsvej. På denne vis kom den første bebyggelse i nord/syd-gående retning, da sporet mod Årslev også fik bebyggelse. I løbet af 1810-erne blev stien til vej og 1844 blev Hollufgårdsvej 2 beboet, nemlig REMA-HUSET. Ifølge Højby Kirkebogs tilgangsliste tilflyttede væver Rasmus Pedersen og hustru Christiane Johansdatter fra Killerup Mark 18.december 1844, og slog sig ned ved grusbakkerne. Om Rasmus P. har opført ejendommen eller om de flyttede ind i et eksisterende hus, har vi i Arkivet ingen oplysninger om.

Rasmus Pedersen blev født 22.12.1819 i Fraugde-Kærby og døde 1.11.1914 i Højby. Rasmus og Christiane boede i huset indtil 1858, hvor de afhændede ejendommen til træskomand Peder Larsen og i stedet fik skøde på Nørrelunden 6 den 24.4.1858 – det er det hus som pt. er i gang med en gennemgribende renovering.
Huset Hollufgårdsvej 2 – kaldet "Vangholdt"- har med andre ord været en del af Højby Sogn fra 1844 til 2021, og nu kan vi afvente om der kommer sten på matriklen igen, eller Rema vil finde anden anvendelsesmulighed.